

12. januar 2022

Ph.d.-projekter inden for literacy-feltet

Ph.d.-stipendiat	Universitet/ Professionshøjskole	Projekttitle	Start	Resumé	Kontaktoplysninger
Maiken Sissel Norup	Aarhus Universitet/ VIA University College	Digitale fagportaler i brug i danskfagets litteraturundervisning	2022	Digitale fagportaler (fx Gyldendal.dk og Clio) er blevet udbredt i den danske folkeskole. Formålet med dette ph.d.-projekt er at undersøge relationerne mellem digitale fagportalers didaktiske intentioner og deres faktiske anvendelse i danskfagets litteraturundervisning. Konkret undersøges litteraturanalyse og litteraturfortolkning i udkolingen i et casestudie.	msno@via.dk
Maria Kirstine Hummelose	Aalborg Universitet/ UC Nord	Nyankomne elevers faglige deltagelsesmuligheder ved direkte indskrivning i og mellem sproglige praksisfællesskaber i grundskolen	2022	Nyankomne elever indskrives direkte i grundskolens almene undervisningstilbud, hvor manglende målsproglige forudsætninger kan vanskeliggøre elevernes faglige udbytte af undervisningen. Projektet vil med udgangspunkt i en sociokulturel andetsprogslingvistik undersøge og identificere faglige deltagelsesmuligheder i og mellem den almene danskundervisning og	makh@ucn.dk

				basisundervisning i dansk som andetsprog for elevgruppen.	
Thomas Roed Heiden	Aarhus Universitet/ UC Lillebælt	Stor drama med de små: At forske i undervisning med drama til at skabe medbestemmelse og deltagelse i indskolingens danskfag	2022	Formålet med dette projekt er kvalitativt at forske i, hvordan undervisning med drama kan udvikle indskolingselevs deltagelse og medbestemmelse i grundskolens danskfag, med særligt fokus på fortolkning af litteratur. Gennem Design Based Research forskes i to indskolingsklasser med udvikling af danskundervisning med drama. Projektets grundlæggende antagelse er, at udvikling af en dramadidaktik som en del af grundskolens danskfag styrker indskolingselevs kritisk-demokratiske dannelse.	trhe1@ucl.dk trhe1@edu.au.dk
Anders Simmelkiær Lاراignou	DPU, Aarhus Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Danskfagets køn: Forhandling, forvandling og forgrening – en kønskritisk intervention i grundskolens litteraturarbejde	2021	Folkeskolen skal med åndsfrihed og ligeværd sikre elevernes alsidige udvikling, men karakteriseres af manglende kønsbevågenhed med negative følger for børnenes faglighed og trivsel. I danskfaget skaber skønlitteraturen et oplagt rum for arbejdet med køn, og dette studie vil derfor gennem analyser af tekster, interviews og videooptagelser fra løbende interventioner med kritiske læseguides i litteraturarbejdet i tre 8. klasser designe konkrete didaktiske	ansl@edu.au.dk

				redskaber til og opstille generelle principper for implementering af køn i fagets kerne.	
Anne Bock	Aarhus Universitet/ VIA University College	Skrivedannelse – det dannelsesmæssige potentiale ved skrivning i folkeskolens ældste klasser	2021	Formålet med projektet Skrivedannelse er at undersøge relationen og dynamikken mellem skrivning og dannelse i et eksistentielt perspektiv i folkeskolens ældste klasser. Gennem et systematisk litteraturstudie og interventionsstudie i folkeskolens 8. og 9. klasser vil dette projekt bidrage til at teoretisk forstå og empirisk belyse skrivedannelse i folkeskolen og pege på lærerens muligheder for at facilitere skrivedannelse.	bock@cc.au.dk
Line Kjærgaard Larsen	DPU, Aarhus Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Udvikling af elevers skrivning gennem undervisning i tekstsammenhæng	2021	Projektet undersøger, hvordan lærere gennem et fagdidaktisk fokus på tekstsammenhæng i faget dansk kan styrke 4. klasseelevers skriftlige fremstillinger med særligt fokus på elever med svage skriftsprogskompetencer. Dette gøres gennem en empirisk undersøgelse af skriveundervisningen i to 4. klasser samt nærsproglige analyser af elevernes tekster før og efter en kontekstualiseret sprog- og grammatikintervention.	lkl@edu.au.dk

Henriette Romme Lund	DPU, Aarhus Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Hvordan styrker vi læselyst i skolen? Elevens læseoplevelse som en vej til didaktisering af skolens læsebånd som læselystfremmende initiativ	2020	Læsebånd er skolens praksisvar på danske og internationale læseundersøgelser, der har påpeget vigtigheden af at appellere til elevernes læselyst. Men hvad kendetegner elevens oplevelse af læsning i læsebåndet? Projektet er et etnografisk casestudie, der undersøger elevens oplevelse af læsning i samspillet tekst-individ-kontekst. Det sker ud fra en flerfokal tilgang, der kobler reader-responsteori, kulturanalyse og børneperspektiv.	hrlu@edu.au.dk
Lise Baun	DPU, Aarhus Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Begynderliteracyundervisning med digitale læremidler	2020	I lyset af den voksende digitalisering af skolen vil dette ph.d.-projekt undersøge, hvad der sker, når man anvender web-appen <i>Skriv og læs</i> fra skolestarten. <i>Skriv og læs</i> er en del af Gyldendals fagportal og anvendes på 50 % af danske skoler. Med en etnografisk tilgang er sigtet at undersøge, hvilke literacypraksisser elever i to 1. klasser udvikler i begynderlæseundervisningen, når den bliver digital. Målet er at få en dybere forståelse og begreber for, hvad der sker med fundamentet for den kommende generations læse-skrivepraksisser.	liba@edu.au.dk

Charlotte Folkmann Reusch	Aarhus Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Modellering i det dialogiske klasserum – et sprogligt bidrag til fagenes didaktik	2019	Projekt Modellering i det dialogiske klasserum – et sprogligt bidrag til fagenes didaktik undersøger det mundtlige fagsprog i natur- og teknologiundervisningen og dets udfoldelsesmuligheder. Det gøres gennem et mixed methods-studie, der afdækker nogle natur- og teknologilæreres sproglige praksis i tre 6. klasser, undersøger kommende natur- og teknologilæreres forestillinger om, hvordan de vil gribe undervisning an og undersøger, hvilke rammer for mundtlighed henholdsvis grundskolen og læreruddannelsen tilbyder elever og lærere. Projektets intention er at udvikle forslag til, hvordan grundskolen og læreruddannelsen kan styrke det mundtlige fagsprog i klasserummet.	chre@edu.au.dk
Dorte Eggensen	DPU, Aarhus Universitet	Noget andet i stedet. Stedbaseret læsning som litteraturpædagogisk metode i grundskolens ældste klasser	2019	Stedbaseret læsning (Eggensen, 2016) er en ny litteraturpædagogisk metode rettet mod de ældste elever i grundskolen med teoretisk afsæt i hhv. stedsfilosofisk litteraturvidenskab og udeskoledidaktik. Metoden er tidligere udviklet af Eggensen (2016) på baggrund af deduktive feltstudier i grundskolen. At undervise med stedbaseret	doeg@via.dk

			<p>læsning som metode vil i praksis sige, at dansklæreren forlægger dele af sin litteraturundervisning til steder og kulturelle knudepunkter i skolens nærområde for der med en <i>dobbeltrettet opmærksomhed</i> på tekst-sted at læse litteratur stedbaseret og forstå steder tekstbaseret.</p> <p>Stedbaseret læsning er udtryk for en intention om at bevidstgøre elever om litteraturens og menneskets kulturelle bundethed til steder og om at vise dem, hvordan opmærksomheden på stedet kan være en 'anden' vej til litteraturforståelse. Projektet bygger med andre ord på en hypotese om, at elever med stedbaseret læsning kan opdage, at de "andre og andet end sig selv, andre tænkemåder, bevidsthedsformer og fantasier, betinget af andre livsvilkår og samfundsformer" (UVM, vejledning til faget dansk, 2013), som de møder i litteraturen, faktisk har fundet sted ikke kun i en fjern og abstrakt omverden, men også lige der, hvor de selv lever og bor. En sådan viden om litteraturen, verden og dens steder bindes i projektet op på begreberne <i>omverdenømfintlighed</i> (Greve</p>	
--	--	--	--	--

				2000, s. 240) og <i>glokalkendskab</i> (jf. Massey, 1994). Datafremstilling skal foretages i en 8. klasse i skoleåret 2019-2020.	
Karina Kiær	Aarhus Universitet/ University College Syddanmark	Literacy Coaching and Data Use as Organizational Routines in the Danish Public School	2019	Gennem et kvalitativt casestudie og konstruktionistisk grounded theory undersøger projektet, hvordan organisatoriske rutiner skaber forskellige betingelser for læsevejlederes understøttelse af læreres databrug. Projektet skaber viden om, hvordan læsevejledere navigerer og forhandler forskellige organisatoriske rutiner for databrug i folkeskolen, og leverer ny og dybdegående viden om samspillet mellem organisatoriske rutiner og læsevejledere. Den viden vil være til gavn for professionelles databrug i et skoleudviklingsperspektiv generelt og for læsevejledning mere specifikt.	kk@edu.au.dk
Mia Kaasby	Aarhus Universitet/ UC Nord	Et kronotopisk møde mellem konceptuelle metaforer – om udviklingspotentialer i tosprogede elevers kanonlæsning	2019	Elever med anden etnisk baggrund end dansk har problemer med literacytilegnelsen. Kanontekster formidles gennem konceptuelle metaforer bundet til en kronotop, et særligt tidsrum. Dette kan afstedkomme en kløft mellem flersprogede elevers og skolens	kaas@edu.au.dk

				konceptualiseringer af tid og rum. Projektet undersøger, om kløften kan brolægges ved at etablere et møde og en dialog mellem teksterne og flersprogede elever, hvor kronotoper og de iboende konceptuelle metaforer udveksles og fortolkes på ny.	
Dea Jespersen	Københavns Universitet/ Københavns Professionshøjskole	Integrating digital information literacy in a FL writing test: Implications for teaching and assessment	2018	Projektet undersøger, hvilken rolle digitale informationskompetencer spiller for elevers skriftlige L2-fremstilling. Data i form af test, logfiler, spørgeskemaer og interviews er indsamlet blandt danske udskolings elever i forbindelse med deres udførelse af skriftlige opgaver med internetadgang. Data skal give indblik i elevernes præstationer og adfærd på tværs af forskellige kompetenceniveauer, og resultater skal bidrage til at videreudvikle test og undervisning i fremmedsprog, der involverer digitale informationskompetencer.	deajespersen@hum.ku.dk
Katrine Falcon Søby	Københavns Universitet	Når grammatikken bryder med normerne: Et korpus- og psykologvistisk studie af L1- og L2-taleres grammatikafvigelser samt forståelsen af disse	2018	Katrine Falcon Søby er tilknyttet forskningsgruppen "Broken Grammar & Beyond" (BGB), som er ledet af lektor Line Burholt Kristensen. BGB-gruppen beskæftiger sig med naturligt forekommende grammatikafvigelser, f.eks. afvigende ordstilling eller bøjningsendelser, både hos	kfs@hum.ku.dk

			<p>L1- og L2-talere af dansk. En grammatikafvigelse er f.eks., når verbet mangler et "-r" i "Vi lære fransk i skolen". I BGB undersøges grammatikafvigelser ved at kombinere studiet af dansk som andetsprog med psyko- og neurolingvistiske metoder.</p> <p>Ph.d.-projektet består af to dele: en korpuslingvistisk og en psykolingvistisk. Først laves der en korpusundersøgelse på baggrund af indsamlede skriveopgaver fra sprogskolekursister, hvor det bl.a. undersøges, hvilke typer grammatikafvigelser kursister med forskellige modersmål laver, og hvor hyppige afvigelserne er.</p> <p>Anden del af projektet er en række psykolingvistiske læseforsøg. Som stimuli i forsøgene bruges de hyppigste typer grammatikafvigelser fra korpusstudiet, og derudover inkluderes der grammatikafvigelser fra tekster skrevet af L1-talere. Formålet er at undersøge, hvordan L1-talere reagerer på forskellige typer grammatikafvigelser, dvs. om de læser langsommere og forstår teksten dårligere.</p>	
--	--	--	--	--

Michael Jensen	Aalborg Universitet/ University College Lillebælt	Posthumane skriversubjektiviteter og relationelle skriveprocesser i danskfagets literacyundervisning	2018	I et posthumanistisk perspektiv undersøger projektet skrivere som <i>becoming</i> i affektive, relationelle møder med humane og nonhumane entiteter, herunder digitale teknologier. Målet er at udvide (og konstant udskyde) definitionen af literacy og forståelsen af de multiple måder, skrivere kan blive-til på. Fokus er især på de affektive, kropslige og rytmiske aspekter af skrivning. Ved at producere data på nye og eksperimenterende måder er målet således at forstyrre givne antagelser og positioner i forskning og undervisning og dermed gøre det muligt for hidtil tavse og underordnede deltagere at blive synlige. Empirisk er data indsamlet i 7. klasse med haptisk videografi inden for rammerne af en relationel metodologi.	mpi@hum.aau.dk
Henrik Balle	Københavns Universitet/VIA University College	Tosprogede elevers læsning af fagtekster på andetsproget	2017	Ph.d.-projektet skal undersøge effekter af eksplicit undervisning i inferensdragnin (følgeslutninger) i læsning på dansk som andetsprog, nærmere betegnet direkte effekt på inferensdragnin og overført effekt på læseforståelse, herunder om disse effekter er væsentligt anderledes end tilsvarende i dansk	hn@via.dk

				<p>som førstesprog. Undersøgelsen afgrænses empirisk til læsning af fagtekster på 4. klassetrin. International viden om effekter af inferenstræning er i nogen grad etableret og peger på nogle områder i forskellige retninger. Viden om inferenstræning på et andetsprog er desto mindre tilvejebragt, og viden om effekter af inferenstræning i læsning på dansk som andetsprog er i forvejen ikkeeksisterende. Projektet skal således imødekomme dette vidensbehov gennem en undersøgelse i et teoretisk og didaktisk perspektiv.</p>	
--	--	--	--	---	--